आलस्यंतत्कालेसुखमपिदुःखांतं दाक्ष्यंतत्कालेदुःखमपिसुखोदयं भूतिः अणिमादिः ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ अतएवकर्मभ्यएवकर्मणांत्यागेत्वंनेशःसप्रभुः ॥ ३४ ॥ इ० रा० नै० भा० सप्तविंशतितमोऽध्यायः ॥ २७ ॥
ज्ञातीति अभ्युत्सिसृक्षतः त्यक्तुमिच्छतः ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ कल्याणमिच्छतासुखादिकंकथंप्रतिपत्तव्यंकेनप्रकारेणइष्टत्वेनअनिष्टत्वेनउदासीनत्वेनवाज्ञातव्यं ॥ ४ ॥ आत्मानंदेहं उत्पन्नमनुअनंतरंअव्यवधानेनैव
देहस्वभावप्राप्तेसुखादौहर्षविषादौनकुर्वीत किंतुउदासीतैवेतिभावः ॥ ५ ॥ ६ ॥ प्रसिच्यतेक्लिन्नंश्लथंभवतीत्यर्थः ॥ ७ ॥ भोगान्भोग्यार्थान्धनादीन्विसृज्यभोगेननटनर्तकादिद्वाराव्ययीकृत्यआदानंचौर्यंसाधु

सुखंदुःखांतमालस्यंदाक्ष्यंदुःखंसुखोदयं ॥ भूतिःश्रीर्ह्रीर्धृतिःकीर्तिर्दक्षेवसति नालसे ॥ ३२ ॥ नालंसुखायसुहृदोनालंदुःखायशत्रवः ॥ नचप्रज्ञालमर्थेभ्यो
नसुखेभ्योप्यलंघनं ॥ ३३ ॥ यथासृष्टोसिकौंतेयधात्राकर्मसुतत्कुरु ॥ अतएवहिसिद्धिस्तेनेशस्त्वंकर्मणांनृप ॥ ३४ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिप० रा० व्या
सवाक्येसप्तविंशतितमोऽध्यायः ॥ २७ ॥ ॥ ७ ॥ वैशंपायनउवाच ज्ञातिशोकाभितप्तस्यप्राणानभ्युत्सिसृक्षतः ॥ ज्येष्ठस्यपांडुपुत्रस्यव्यासःशोक
मपानुदत् ॥ १ ॥ व्यासउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ अश्मगीतंनरव्याघ्रतन्निबोधयुधिष्ठिर ॥ २ ॥ अश्मानंब्राह्मणंप्राज्ञंवैदेहोजनको
नृपः ॥ संशयंपरिपप्रच्छदुःखशोकसमन्वितः ॥ ३ ॥ जनकउवाच आगमेयदिवापायेज्ञातीनांद्रविणस्यच ॥ नरेणप्रतिपत्तव्यंकल्याणंकथमिच्छता
॥ ४ ॥ अश्मोवाच उत्पन्नमिममात्मानंनरस्यानंतरंततः ॥ तानितान्यनुवर्ततेदुःखानिचसुखानिच ॥ ५ ॥ तेषामन्यतरापत्तौयद्यदेवोपपद्यते ॥ तदस्य
चेतनामाशुहरत्यभ्रमिवानिलः ॥ ६ ॥ अभिजातोस्मिसिद्धोस्मिनास्मिकेवलमानुषः ॥ इत्येभिर्हेतुभिस्तस्यत्रिभिश्चित्तंप्रसिच्यते ॥ ७ ॥ संप्रसक्तमनाभोगा
न्विसृज्यपितृसंचितान् ॥ परिक्षीणःपरस्वानामादानंसाधुमन्यते ॥ ८ ॥ तमतिक्रांतमर्यादमाददानमसांप्रतं ॥ प्रतिषेधंतिराजानोलुब्धान्मृगमिवेषुभिः ॥
॥ ९ ॥ येचविंशतिवर्षावात्रिंशद्वर्षाश्चमानवाः ॥ परेणतेवर्षशतान्नभविष्यंतिपार्थिव ॥ १० ॥ तेषांपरमदुःखानांबुद्ध्याभैषज्यमाचरेत् ॥ सर्वप्राणभृतांवृत्तंप्रे
क्षमाणस्ततस्ततः ॥ ११ ॥ मानसानांपुनर्योनिर्दुःखानांचित्तविभ्रमः ॥ अनिष्टोपनिपातोवातृतीयंनोपपद्यते ॥ १२ ॥

हितं ॥ ८ ॥ असांप्रतमयुक्तंतथास्यात्तथाइषुभिःप्रतिषेधंतिघ्नंतीत्यर्थः लुब्धाव्याधाः ॥ ९ ॥ येचोरास्तेपरेणविंशत्यादिवर्षादूर्ध्वंवर्षशतात्शतवर्षपर्यंतंनभविष्यंतिनजीविष्यंति चौर्यप्रसक्ताः सद्यएवमार्यंत
इत्यर्थः ॥ १० ॥ तेषांदारिद्र्योत्थानांभैषज्यंप्रतीकारंतमेवाहसर्वेति दुःखेदुःखाधिकान्पश्येत्सुखेपश्येत्सुखाधिकान् आत्मानंहर्षशोकाभ्यांशत्रुभ्यामिवनार्पयेदितिभावः ॥ ११ ॥ विभ्रमोविपर्यासः अ
निष्टेपीष्टबुद्धिरिष्टेचानिष्टबुद्धिरिति अनिष्टंपुत्रशोकादितत्प्राप्तिर्वा ॥ १२ ॥

Digitized by Google

एवमेतानिदुःखानितानितानीहमानवं ॥ विविधान्युपवर्ततेतथासंस्पर्शजान्यपि ॥ १३ ॥ जरामृत्युहिभूतानांखादितारौदकाविव ॥ बलिनांदुर्बलानांचह